

Het examen kan verschillen naargelang het gewest waar het examen doorgaat. Om het examen goed te laten verlopen, is het belangrijk dat u de juiste informatiebrochure raadpleegt!

Om bepaalde voertuigen te besturen, hebt u een **rijbewijs** nodig. Om een rijbewijs te verkrijgen, moet u **examens** afleggen. Om voor deze examens te slagen, moet u zich **voorbereiden**.

Het **rijbewijs AM** laat toe twee- en driewielige bromfietzen, lichte vierwielers en speed pedelecs te besturen.

Een **bromfiets** is elk twee- of driewielig voertuig met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van ten hoogste 45 km/u en met de volgende kenmerken:

- bij **tweewielige** bromfietzen, een motor met:
  - . een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ indien het een motor met inwendige verbranding betreft, of
  - . een nominaal continu maximumvermogen van ten hoogste 4 kW indien het een elektrische motor betreft;
- bij **driewielige** bromfietzen, een motor met:
  - . een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ indien het een motor met elektrische ontsteking betreft, of
  - . een nettomaximumvermogen van ten hoogste 4 kW voor andere soorten motoren met inwendige verbranding, of
  - . een nominaal continu maximumvermogen van ten hoogste 4 kW indien het een elektrische motor betreft.

Een **lichte vierwieler** is elk vierwielig motorvoertuig met een lege massa van ten hoogste 425 kg, exclusief de massa van de accu's in elektrische voertuigen, met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van ten hoogste 45 km/u, en

- . een motor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ voor motoren met elektrische ontsteking, of
- . een nettomaximumvermogen van ten hoogste 4 kW voor andere soorten motoren met inwendige verbranding, of
- . een nominaal continu maximumvermogen van ten hoogste 4 kW indien het een elektrische motor betreft.

Een **speed pedelec** is een tweewielig voertuig met pedalen met trapondersteuning tot maximum 45 km/u met:

- . een motor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ en een nettomaximumvermogen van ten hoogste 4 kW indien het een motor met inwendige verbranding betreft, of
- . een nominaal continu maximumvermogen van ten hoogste 4 kW indien het een elektrische motor betreft.

Bent u geslaagd voor het theorie-examen ?

Het examen omvat 40 vragen. Elke vraag is 1 punt waard. Om te slagen moet u **minimum 33 punten op 40** behalen. **Een geslaagd theorie-examen blijft 3 jaar geldig**. Voorbeeld: als u slaagt op 15/01/2018, is uw geslaagde theorie-examen geldig tot en met 14/01/2021.

Dan moet u een praktische scholing volgen in een erkende rijsschool.

Deze lessen worden gegeven door gebrevetteerde beroepsinstructeurs, die bekwaam zijn u de gepaste opleiding en raad te geven.

Als voorbereiding op het praktijkexamen geeft de erkende rijsschool **minimum 4 uur praktijkonderricht**.

U kan het praktijkexamen afleggen in een examencentrum van uw keuze. Het aantal herkansingen is onbeperkt.

De minimumleeftijd voor het behalen van een rijbewijs AM is 16 jaar.

- U kan slechts praktijkexamens afleggen tijdens de geldigheidsduur van het theorie-examen (3 jaar vanaf de datum waarop u voor het theorie-examen bent geslaagd).
- Maak tijdig een afspraak voor het praktijkexamen (bij voorkeur 6 weken op voorhand).

Meer inlichtingen over de praktische rijopleiding en het praktijkexamen vindt u op de volgende bladzijden. Lees deze aandachtig. Raadpleeg eveneens onze website www.s-a.be.

> Het praktijkexamen

AFSPRAAK

... via de erkende rijsschool

De erkende rijsschool zal voor u een afspraak vastleggen bij het examen centrum.

... met een eigen voertuig

Voor het afleggen van het praktijkexamen dient u **voorafgaandelijk een afspraak te maken**. U kan hieromtrent inlichtingen inwinnen bij het examen centrum.

Het examen centrum mag de voorafbetaling van de retributie vragen vooraleer de afspraak vast te leggen.

In uw eigen belang wordt u verzocht **tijdig** en bij voorkeur **6 weken op voorhand** een afspraak te maken voor het praktijkexamen.

U heeft de keuze tussen het voertuig van de erkende rijsschool en uw eigen voertuig om het praktijkexamen af te leggen. Indien u het praktijkexamen wenst af te leggen met uw eigen voertuig, mag u hier zelf niet mee naar het examen centrum rijden!

Indien op de afgesproken dag de **weersomstandigheden** slecht zijn (mist of sneeuwval die de zichtbaarheid tot minder dan 100 m beperken) of de wegen niet berijdbaar zijn (sneeuw, ijzel), neem dan, voor u thuis vertrekt, contact op met het examen centrum.

Zo verneemt u of de praktijkexamens al dan niet doorgaan en kunnen de nodige maatregelen genomen worden.

Wanneer u administratief niet in orde bent en/of uw voertuig administratief en/of technisch niet in orde is, zal u voor een volgende afspraak een retributiebijslag aangerekend worden.

Wanneer u zich niet heeft aangemeld voor het praktijkexamen waarvoor u bent ingeschreven en het examen centrum niet heeft verwittigd ten minste 2 volledige werkdagen voor de dag van het examen, de zaterdag niet inbegrepen, zal u voor een volgende afspraak een retributiebijslag aangerekend worden (vb. indien u dinsdag een afspraak heeft, dient u deze afspraak ten laatste op donderdag van de voorgaande week te annuleren).

In geval van overmacht kan de toelating tot terugbetaling van de retributiebijslag verleend worden door de bevoegde overheid. Meer informatie hierover kan u terugvinden op onze website www.s-a.be.

RETRIBUTIES

Raadpleeg hiervoor onze website www.s-a.be.

Voor te leggen documenten op het ogenblik van het praktijkexamen!

Indien u beroep heeft gedaan op een erkende rijsschool:

- . uw geldige **identiteitsdocument**;
- . het nog geldige **attest van slagen*** voor het theorie-examen;
- . het **getuigschrift van praktijkonderricht*** afgegeven door een erkende rijsschool;
- . de **verklaring** omtrent de lichaamsgebreken en kwalen die ondertekend is, of vergezeld is van, naargelang het geval, de voorgeschreven attesten;
- . het **betalingsbewijs** van de retributie (bij voorafbetaling).

Indien u het praktijkexamen aflegt met een eigen voertuig:

- . uw geldige **identiteitsdocument**;
- . het nog geldige **attest van slagen*** voor het theorie-examen;
- . het **getuigschrift van praktijkonderricht*** afgegeven door een erkende rijsschool;
- . de **verklaring** omtrent de lichaamsgebreken en kwalen die ondertekend is, of vergezeld is van, naargelang het geval, de voorgeschreven attesten;
- . het nog geldige **verzekeringsbewijs** inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor het voertuig waarmee u zich aanbiedt (groene kaart – Internationaal verzekeringsbewijs);
- . het **inschrijvingsbewijs van het voertuig** waarmee u zich aanbiedt (enkel als het voertuig is ingeschreven en voorzien van een nummerplaat);
- . het **gelijkvormigheidsattest**** van het voertuig waarmee u zich aanbiedt;
- . het **betalingsbewijs** van de retributie (bij voorafbetaling).

* Het getuigschrift van praktijkonderricht afgegeven door een erkende rijsschool en het attest van slagen voor het theorie-examen waarop het resultaat van de leestest is vermeld, moeten eveneens worden voorgelegd aan uw gemeentebestuur om een rijbewijs te kunnen bekomen. U dient deze dan ook zorgvuldig te bewaren!

** Buitenlandse gelijkvormigheidsattesten die ten minste de maximumsnelheid en de cilinderinhoud van het voertuig bevatten, worden aanvaard.

Het attest van aangifte van verlies, van diefstal of van beschadiging/vernietiging van een identiteitskaart van Belg of van een identiteitskaart voor vreemdeling wordt niet aanvaard. !

Een paspoort wordt niet aanvaard.

Van geen enkel document wordt een fotokopie aanvaard.

DE EXAMENUITRUSTING

U bent uitgerust met een volgens Europese normen gehomologeerde valhelm. De helm moet goed aansluiten zonder te knellen. De sluiting moet op een correcte wijze en met zo weinig mogelijk speling gesloten zijn (één tot twee centimeters tussen kaak en riem).

HET EXAMENVOERTUIG

U legt het praktijkexamen af met een bromfiets (2- of 3-wieler) waarvan de maximumsnelheid meer dan 25 km/u bedraagt, of met een lichte vierwieler (max. 45 km/u en max. 50 cm³ of 4 kW).

De voertuigen met méér dan 2 wielen dienen uitgerust te zijn met een achteruitrijstand.

Het praktijkexamen mag niet afgenomen worden met een driewielige bromfiets met 2 wielen die op dezelfde as zijn gemonteerd en waarvan de afstand tussen de middens van de contactvlakken van de wielen met de grond kleiner is dan 46 cm.

De bromfiets met 2 wielen moet uitgerust zijn met een zijdelingse of een centrale steunvoet.

Om toegelaten te worden tot het praktijkexamen moet het voertuig technisch en administratief in orde zijn. Het examenvoertuig moet de uitvoering van de manoeuvres toelaten volgens de afmetingen vermeld in deze brochure.

VERLOOP VAN HET PRAKTIJKEXAMEN VOOR BROMFIETSEN MET 2 WIELEN

Tijdens het praktijkexamen zal worden nagegaan of u werkelijk uw voertuig beheerst.

U voert een voorafgaandelijke proef uit, gevolgd door 4 basismaneuvres op privéterrein.

Tijdens een verkenningstocht te voet van het parcours zal de examinerator de manoeuvres mondeling toelichten. Vervolgens plaatst u uw bromfiets op voor, en in de richting van, de manoeuvreerruimte 'Slalom'.

VOORAFGAANDELIJKE PROEF

Tijdens de voorafgaandelijke proef neemt u plaats op de bromfiets.

De voorafgaandelijke proef omvat het kunnen aantonen en hanteren van de bedieningsorganen. Het is zeer belangrijk dat u alle bedieningsorganen van de bromfiets kan gebruiken. Naar een bedieningsorgaan zoeken terwijl u rijdt, kan zeer gevaarlijk zijn.

De examinerator zal u vragen om de volgende bedieningsorganen een na een te gebruiken:

- voorrem: men verwacht dat u de voorrem aantrekt
- achterrem: men verwacht dat u de achterrem aantrekt
- versnellingen (indien aanwezig): men verwacht dat u aantoont waar zich de versnellingen bevinden
- gashandel: men verwacht dat u de gashandel toont

- geluidstoestel: men verwacht dat u het geluidstoestel doet werken (claxon)
- richtingaanwijzers (indien aanwezig): men verwacht dat u de richtingaanwijzers afzonderlijk doet werken
- dimlicht: men verwacht dat u het dimlicht (normaal licht) aanzet
- grootlicht: men verwacht dat u het grootlicht aanzet
- noodstopschakelaar (indien aanwezig): men verwacht dat u de noodstopschakelaar toont.

U moet eveneens de plaats van het chassisnummer op het voertuig kunnen aanduiden.

Het examen kan onderbroken worden omdat u niet voldoende vertrouwd bent met de plaats en het hanteren van de bedieningsorganen van het voertuig.

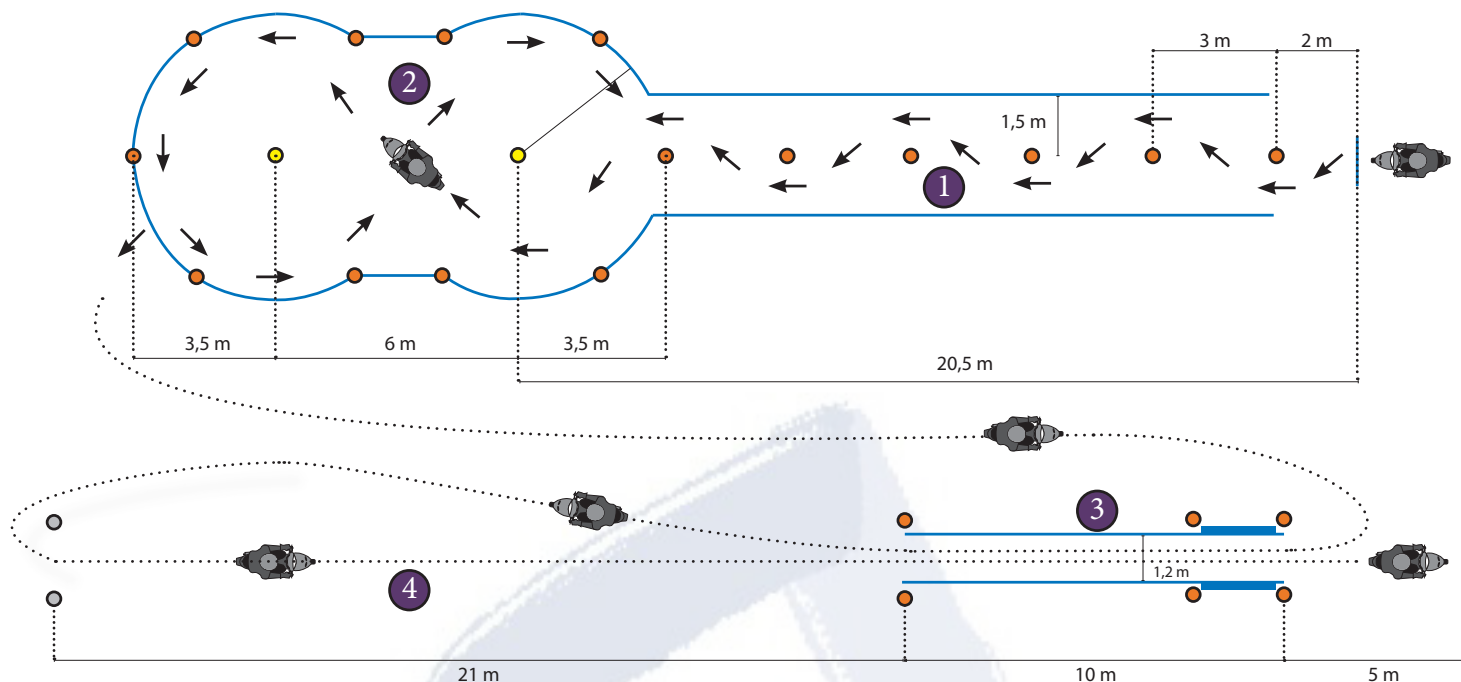
MANOEUVRES

- 1 Slalom
- 2 In lussen rijden
- 3 Stapvoets rijden
- 4 Plots remmen

> Manoeuvres

VIJF UIT TE VOEREN MANOEUVRES VOOR BROMFIETSEN MET 2 WIELEN

> De duur van de proef bedraagt maximum 15 minuten

1 SLALOM

U start met het contactpunt van het voorste wiel in de aslijn van de eerste kegel op een afstand van 2 meter.

U moet in een vloeiende beweging een slalom uitvoeren door het volgen van een aslijn bestaande uit 7 kegels. U moet zo dicht mogelijk langs deze kegels rijden.

U begint langs links of langs rechts van de eerste kegel.

U mag niet op of over de lijnen rijden die de zone afbakenen van het manoeuvre.

U mag de kegels niet raken.

U moet beide voeten op de voetsteunen houden.

Het manoeuvre is beëindigd na de 'zwart-gele' kegel.

Het doel is nagaan of u:

- de afmetingen van het voertuig goed kent, zowel in de lengte als in de breedte
- over een goede kijktechniek beschikt
- over voldoende evenwicht beschikt om uw bromfiets bij een lage snelheid in beweging te houden en dit bij het uitvoeren van opeenvolgende korte bochten
- de bedieningen vlot kunt hanteren.

2 IN LUSSEN RIJDEN

U moet op ononderbroken wijze tweemaal in de vorm van een acht rond de twee centrale kegels rijden, terwijl u steeds binnen de buitenkegels en de lijnen blijft.

U mag niet op of over de lijnen rijden, die de zone afbakenen van het manoeuvre.

U mag de kegels niet raken.

U moet beide voeten op de voetsteunen houden.

Het doel is nagaan of u:

- gemakkelijk en met zekerheid kan keren op een openbare weg (7 meter breed), zowel langs de linker- als langs de rechterzijde
- de afmetingen van het voertuig goed kent, en vooral van de wielbasis
- de beschikbare ruimte goed kan inschatten
- over een goede kijktechniek beschikt.

Legende

- Lijn
- Kegel
- Voorkant voertuig

3 STAPVOETS RIJDEN

U moet met lage snelheid en op ononderbroken wijze door een smalle doorgang rijden.

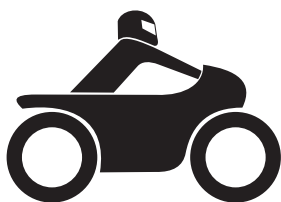
Het voorwiel van de bromfiets mag de doorgang niet uitrijden, voordat minimum 12 seconden verstreken zijn.

U mag niet op de lijn rijden.

U moet beide voeten op de voetsteunen houden en u mag uw voeten niet op de grond plaatsen.

Het doel is nagaan of u:

- in staat bent om in een rechte lijn en met lage snelheid te rijden
- over de synchronisatie beschikt tussen het gaspedaal en de remmen
- over een goede kijktechniek beschikt
- over een correcte zithouding beschikt.

4 PLOTS REMMEN

U moet tussen de kegels rijden en vervolgens versnellen, om op het einde van de twee witte lijnen een snelheid te halen van ten minste 25 km/u op een droog wegdek of 20 km/u op een nat wegdek. U moet remmen en stoppen voor de witte lijn.

- De manoeuvres slalom, lussen, stapvoets rijden en remmen moeten in deze volgorde in een continue rit uitgevoerd worden.
- Tijdens de uitvoering van de manoeuvres ① tot en met ④ mogen de voeten niet aan de grond komen.
- Op het einde van manoeuvre ④ moet u na het stoppen (volledige stilstand) één of twee voeten op de grond plaatsen.
- Wanneer de uitvoering van de manoeuvres als onvoldoende wordt beoordeeld, kunnen de 4 manoeuvres tijdens een tweede poging herbegonnen worden.
- Het dragen en vastmaken van de helm is verplicht tijdens het uitvoeren van de manoeuvres.

VERLOOP VAN HET PRAKTIJKEXAMEN VOOR BROMFIETSEN MET MEER DAN 2 WIELEN

Tijdens het praktijkexamen zal worden nagegaan of u werkelijk uw voertuig beheerst.

U voert een voorafgaandelijke proef uit, gevolgd door 4 basismanoeuvres op privéterrein.

Voor de aanvang van elk manoeuvre zal, ter hoogte van de aanvangspositie, een volledige uitleg worden gegeven.

Tijdens de manoeuvres in beweging moet u de veiligheidsgordel bevestigen en de richtingaanwijzers gebruiken. U mag het voertuig niet verlaten.

Alle manoeuvres worden uitgevoerd met de zijspiegels (behuizing) in normale gebruikstand (d.w.z. niet dichtgeklapt). Het veranderen van de richting van de spiegels van op de bestuurdersplaats is toegestaan, zowel voor als tijdens het uitvoeren van een manoeuvre.

Bij het manoeuvreren mag de overbouw (vooraan en achteraan) van het voertuig de straatbegrenzing overschrijden.

VOORAFGAANDELIJKE PROEF

De voorafgaandelijke proef omvat het kunnen aantonen en hanteren van de bedieningsorganen. Het is zeer belangrijk dat u alle bedieningsorganen van de bromfiets kan gebruiken. Naar een bedieningsorgaan zoeken terwijl u rijdt, kan zeer gevaarlijk zijn.

De examiner zal u vragen om de volgende bedieningsorganen een na een te gebruiken:

- geluidstoestel: men verwacht dat u het geluidstoestel doet werken (claxon)
- richtingaanwijzers: men verwacht dat u de richtingaanwijzers

afzonderlijk doet werken

- dimlicht: men verwacht dat u het dimlicht (normaal licht) aanzet
- grootlicht: men verwacht dat u het grootlicht aanzet.

U moet eveneens de plaats van het chassisnummer op het voertuig kunnen aanduiden.

Het examen kan onderbroken worden omdat u niet voldoende vertrouwd bent met de plaats en het hanteren van de bedieningsorganen van het voertuig.

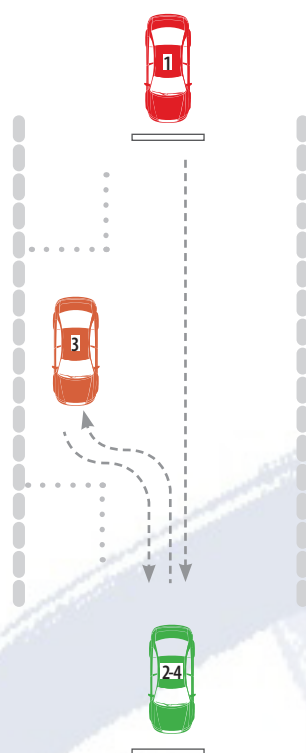
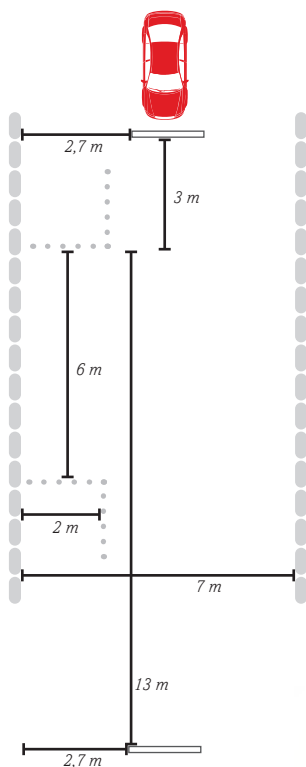
MANOEUVRES

- ① Rechts parkeren tussen twee voertuigen
- ② In rechte lijn achteruitrijden
- ③ Vooruit in een garage rijden
- ④ Keren in een straat

> Manoeuvres

VIER UIT TE VOEREN MANOEUVRES VOOR BROMFIETSEN MET MÉÉR DAN 2 WIELEN

> De maximale duur voor elk manoeuvre bedraagt 3 minuten

1 RECHTS PARKEREN TUSSEN TWEE VOERTUIGEN

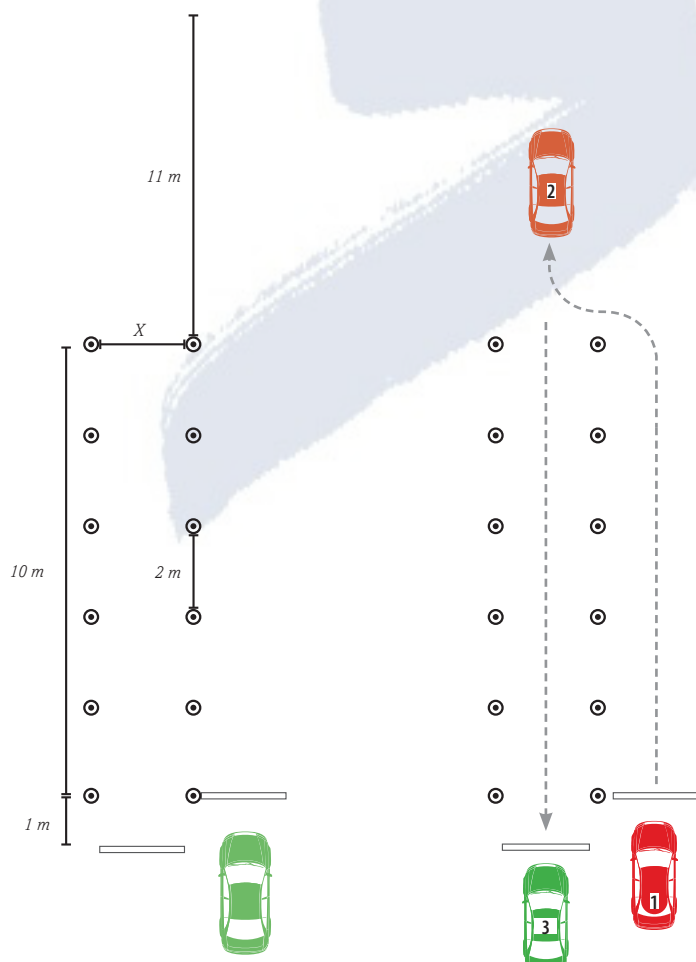
Stel uw voertuig op, om het daarna achterwaarts te parkeren tussen deze bakens. U mag het voertuig niet verlaten om de afstand die u nog rest, in te schatten. ①

Wanneer u het manoeuvre verkeerd hebt aangevangen, mag u terug uit de parkeerruimte rijden. Eenmaal uitrijden wordt niet als fout aangerekend. Fouten zoals 'het raken van bakens' blijven echter wel gelden. Zorg ervoor dat uw voertuig op minder dan 30 cm van de stoep en evenwijdig met de stoep opgesteld staat. ②

Het voertuig moet zowel voor als achteraan op minstens 1 m van de bakens verwijderd zijn. Geef een teken (claxon, ...) wanneer u klaar bent met het parkeren. De examinator zal dan de opstelling van uw voertuig in de parkeerruimte beoordelen. Vanaf dat moment mag u het manoeuvre niet meer herbeginnen. Wanneer de examinator een teken geeft om het manoeuvre verder te zetten, verlaat u de parkeerruimte. ③

Het manoeuvre is beëindigd, wanneer het voertuig zich op de eindpositie bevindt. ④

- Breedte parkeerruimte = 2 m
- Lengte parkeerruimte = 6 m

2 IN RECHTE LIJN ACHTERUITRIJDEN

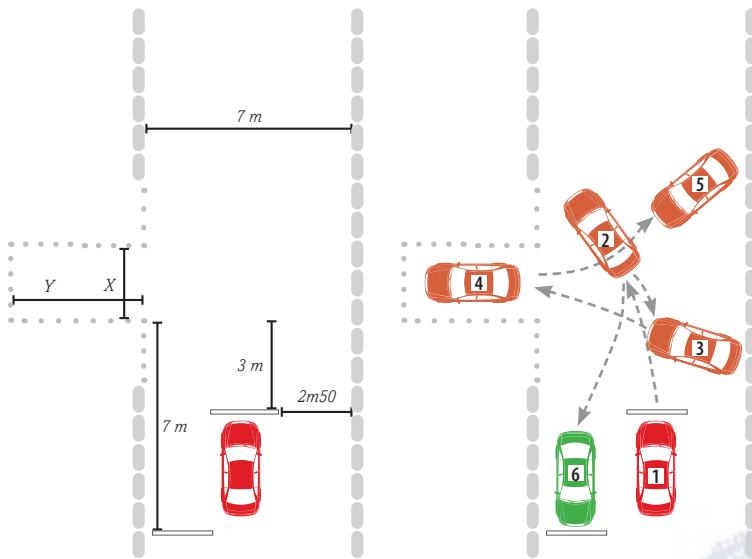
Stel uw voertuig op om door de smalle doorgang achteruit te rijden. ①

Rijd op *continue wijze* achterwaarts door deze doorgang. U mag zich eenmaal herpositioneren. Fouten zoals 'het raken van bakens' blijven gelden. ②

Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig zich op de eindpositie bevindt. ③

- De bakens stellen een smalle doorgang van 10 m voor.
- X: breedte van de doorgang = breedte van het voertuig + 50 cm

> Manoeuvres

3 VOORUIT IN EEN GARAGE RIJDEN

Rijd het voertuig in de garage, door eerst naar links vooruit te rijden. ①

Dus bij deze beweging wordt eerst uitwijken naar rechts niet toegelaten. Let wel op, u hoeft niet in één beweging in de garage binnen te rijden. ②

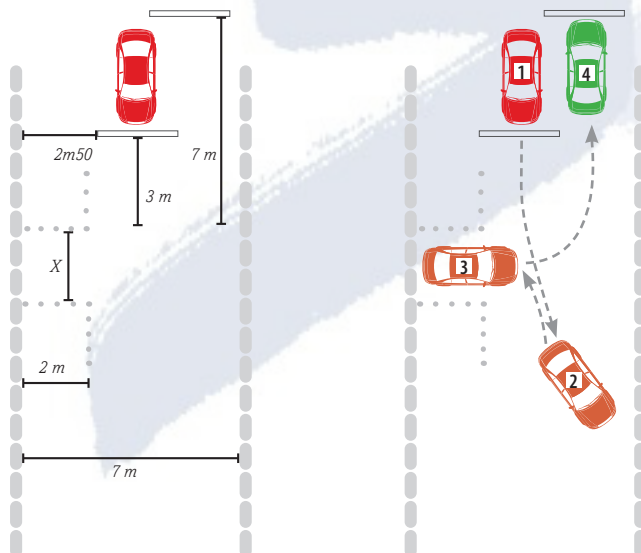
Bij het manoeuvreren mag u de begrenzing van de straat niet overschrijden (behalve met de overbouw). ③

U moet het voertuig *volledig* in de garage opstellen. U mag het voertuig niet verlaten om de afstand die u nog rest, in te schatten. Wanneer u het voertuig *volledig* in de garage hebt opgesteld, geef dan een teken (claxon, ...). De examinator zal dan de opstelling van uw voertuig in de garage beoordelen. Vanaf dat moment mag u het manoeuvre niet meer herbeginnen. ④

Wanneer de examinator een teken geeft om het manoeuvre verder te zetten, rijdt u het voertuig in de *tegenovergestelde richting* uit de garage, namelijk naar rechts. ⑤

Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig zich op de eindpositie bevindt. ⑥

- De bakens stellen een garage voor. Het voertuig staat in het midden van een straat van 7 m breed.
- X: breedte van de garage = breedte van het voertuig + 70 cm
- Y: diepte van de garage = lengte van het voertuig + 60 cm

4 KEREN IN EEN STRAAT

U moet het voertuig keren. ①

U zal daarvoor eerst naar links vooruitrijden. ②

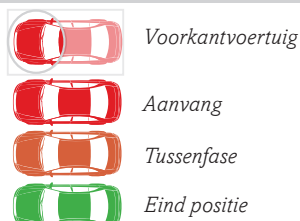
Bij het manoeuvreren mag u de begrenzing van de straat niet overschrijden (behalve met de overbouw). Daarna zal u bij het achteruitrijden gebruik maken van de ruimte tussen de bakens. ③

Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig zich in tegenovergestelde richting op de eindpositie bevindt. ④

- De bakens stellen geparkeerde voertuigen voor in een straat van 7 m breed.
- De bakens zijn steeds 2 m van de straatbegrenzing verwijderd.

Legende

- Bordsteen
- Lijn
- ..... Bakens

> Uitslag van het praktijkexamen

U BENT GESLAAGD VOOR HET PRAKTIJKEXAMEN

De examiner geeft u een formulier "Aanvraag om een rijbewijs". Met dit document gaat u bij uw **gemeentebestuur** uw rijbewijs afhalen. Gelieve vooraf contact op te nemen met uw gemeente- bestuur.

Het formulier "Aanvraag om een rijbewijs" laat niet toe te rijden. U moet houder en drager zijn van een rijbewijs.

Dit formulier moet binnen 3 jaar na het geslaagde praktijkexamen ingediend worden.

Zoniet moet u opnieuw scholing volgen en slagen voor een nieuw theorie- en praktijkexamen.

kan u terugvinden op onze website www.s-a.be.

BEROEPSPROCEDURE

Op te merken valt dat u na tweemaal niet slagen voor de proef op de openbare weg tegen de genomen beslissing van de laatste proef op de openbare weg in beroep mag gaan door **binnen 15 dagen na het examen een aangetekend verzoekschrift** in te dienen. Meer informatie hierover kan u terugvinden op onze website www.s-a.be.

U BENT NIET GESLAAGD VOOR HET PRAKTIJKEXAMEN

Wanneer u niet geslaagd bent voor het praktijkexamen mag u zich **niet aanbieden voor een nieuw examen de dag zelf van het uitstel.**

INDIEN ER ZICH PROBLEMEN Zouden VOORDOEN

Indien u **klachten** heeft, wendt u zich onmiddellijk tot de **hoofd-examinator**. Dit is de eenvoudigste en snelste methode omdat u zich ter plaatse bevindt en het geschil onmiddellijk kan worden behandeld.

Zo u niet tevreden bent met het gegeven gevolg wendt u zich zonder verwijl tot de **directie van de onderneming waarvan het examen-centrum afhangt** (bij voorkeur per **telefoon**).

Een geschil kan tenslotte ook steeds aanhangig worden gemaakt bij de bevoegde overheid. Meer informatie hierover

> Besluit

Slechts nadat u zich goed voorbereid heeft, zal u met vertrouwen aan de examens kunnen beginnen. Dit zelfvertrouwen samen met uw kennis en ondervinding, zal u toelaten te slagen voor de examens, wat wij u dan ook toewensen.

"GOED RIJDEN BETEKENT OOK AAN DE ANDEREN DENKEN"

GOEDE REIS EN BLIJF VOORZICHTIG !

De gegevens vermeld in deze brochure kunnen onderhevig zijn aan wijzigingen in de reglementering. Om de laatste versie in te kijken: raadpleeg onze website www.s-a.be.